

33. ročník — jún 2025
Mesačník zamestnancov Železníc Slovenskej republiky

ŽSemafor

Šéfredaktorka

Lucia Lizáková

T: 920/7801

E: lizakova.lucia@zsr.sk

Redakcia

Denis Dymo — dymo.denis@zsr.sk

Grafická úprava

Dávid Bozsaky — bozsaky.david@zsr.sk

Beáta Balga — balga.beata@zsr.sk

Interný časopis Železničný Semafor

Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľka: Petra Lániková

Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk

Tlač a distribúcia: ZimPress, spol. s r. o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

NA OBÁLKE: RENDEZ 2025

TITULNÁ SNÍMKA: Beáta Balga

Obsah

- 3 Stĺpček generálneho riaditeľa
- 4 Pohraničná konferencia s Ukrajinskými železnicami
- 6 Rendez 2025
- 8 Zaujímavosti z Rendezu
- 10 Spúšťanie jednoducho a bezpečne
- 14 Halič vdýchla nový život starej železnici
- 16 Uvoľnená skala obmedzila dopravu na Orave
- 17 Rýchle obnovenie železničnej prevádzky po páde časti mosta na trati Kúty — Brodské
- 18 Všímavosť môže zachrániť život
- 19 Ďalší zamestnanec precestoval zahraničie vďaka FIP
- 20 Oznamy
- 21 Krížovka
- 21 Súťaž o najkrajšie upravené okolie stanice
- 22 Pozor na triky vreckových zlodejov!

Personálne zmeny

Generálny riaditeľ ŽSR Ivan Bednárík:

- 23. 5. odvolal z funkcie riaditeľa Kancelárie generálneho riaditeľa ŽSR Martina Garaja,
- 24. 5. vymenoval do funkcie riaditeľky Kancelárie generálneho riaditeľa ŽSR Kristínu Mištinovú Bátorovú.
- 14. 6. odvolal z funkcie riaditeľa Centra logistiky a obstarávania Mateja Mišlinského,
- 15. 6. vymenoval do funkcie riaditeľa Centra logistiky a obstarávania Branislava Vavrinčíka.

Dobrý deň, kolegyne a kolegovia,

z redakcie ma požiadali o pár viet pri príležitosti môjho prvého mesiaca, čo sedím na stoličke generálneho riaditeľa, a teda myslím si, že veľmi som sa na nej nenasedel, pretože pobežujem ako zajac, ktorý uteká pred poľovníkmi, a pokúšam sa dosiahnuť akú-takú úroveň sociálneho zmiernu. Potrebujem udržať prevádzkyschopnosť tratí a na to — ako určite viete — sú potrebné financie. Snažím sa nastaviť firmu tak, aby som mohol povedať, že je funkčnejšia a flexibilnejšia. Do práce chodím stále rád a darí sa mi aj dodržiavať kalendár, ale večer, keď idem domov z práce, som strhaný ako drevorubačov kôň. Našťastie ma to ráno opäť baví, myslím si, že tieto pocity poznáte všetci z vlastnej skúsenosti. A aby som nezabudol, áno, všetko, čo mi pošlete e-mailom, čítam a aj sa pokúšam riešiť. Ak máte pocit, že to trvá, ospravedlňujem sa, ale pochopíte, že ak je váš priamy nadriadený podľa vášho názoru pacient na slobode a vy sa nepodpíšete, tak najskôr mi chvíľu trvá, kým sa zorientujem, či nepíše pod anonymom napríklad jeho manželka, s ktorou sa chudáčisko rozvádza. Samozrejme, je to z mojej strany pokus o žart, tak ako niekto zažartoval, keď preposlal môj uvítací pozdrav médiám. Zopakujem jednu mnou párkrát použitú citáciu z jednej knihy: „Ja som čarodej proti čarodejom a vy ste železo proti železu.“ Každý z nás má úlohu v prospech celku, v prospech železníc. Keď si urobíme svoju robotu poriadne, tak aj celku bude lepšie — a to znamená, že nám všetkým, takže treba začať od seba.

Železnici zdar!

Ivan Bednárík
Generálny riaditeľ ŽSR

UZOL V ŽILINE NAPREDUJE

Na žilinskom železničnom uzle preinvestovali už 330 miliónov eur a má byť hotový do konca roka, potvrdil generálny riaditeľ ŽSR Ivan Bednárík po kontrolnom dni na stavbe v Žiline, ktorý sa uskutočnil 3. júna. Minister dopravy Jozef Ráž na tlačovom brifingu uviedol, že podchod na Kysuckej ulici pre peších otvorili 4. júna, včas pred štartom futbalových ME U21.

ĽUBOCHŇA MÁ NOVÝ PAMÄTNÍK

Na námestí v obci Ľubochňa sa 7. júna uskutočnilo slávnostné odhalenie pamätníka Ľubochňanskej elektrickej lesnej železnice pri príležitosti 121. výročia jej uvedenia do prevádzky. Podujatie si pripomenulo význam tejto úzkorozchodnej trate, ktorá patrila k technickým unikátom svojej doby a významne prispela k rozvoju lesného hospodárstva v regióne. Na mieste panovala slávnostná atmosféra, ktorú umocnilo priaznivé počasie a záujem verejnosti.

Pohraničná konferencia s **Ukrajinskými** **železnicami**

V dňoch 19. až 22. mája 2025 sa konala 32. pohraničná konferencia železničných subjektov Slovenska a Ukrajiny (PHK) na Štrbskom Plese.

AUTOR & snímka: O210

JÚN 2025

ŠTRBSKÉ PLESO — Na konferencii sa zúčastnili zástupcovia spoločností ŽSR, ZSSK, ZSSK Cargo, Ukrajinských železníc (UZ) a pozvanie prijali aj zástupcovia Ministerstva dopravy SR. Organizáciu podujatia a priebeh rokovania zabezpečoval Odbor stratégie a zahraničnej spolupráce GR ŽSR, prevádzkové témy zastrelil Odbor dopravy GR ŽSR v spolupráci s Oblastným riaditeľstvom ŽSR Košice.

V zmysle uzatvorenej Dohody o železničnej doprave cez štátnu hranicu sa pohraničné konferencie majú konať každoročne striedavo na území SR a Ukrajiny, avšak vzhľadom na aktuálnu geopolitickú situáciu sa konferencia napriek pozvaniu ukrajinskej strany konala na Slovensku vo Vysokých Tatrách, rovnako ako aj minulý rok.

Obsahom tohtoročnej PHK bolo riešenie viacerých tém súvisiacich s infraštruktúrou, nákladnou a osobnou prepravou. Zástupcovia UZ informovali slovenskú stranu o realizácii výstavby nového úseku železničnej trate Čop — Užhorod s rozchodom 1 435 mm, ktorá bude oficiálne otvorená od 1. augusta 2025. V tejto súvislosti ukrajinská strana potvrdila pripravenosť vypraviť od tohto dátumu pravidelné vlaky na trase Košice — Mukačevo/Užhorod a na trase Bratislava — Užhorod. Spustenie týchto vlakov má mať kľúčový význam pre rozšírenie priamej medzinárodnej železničnej dopravy medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou, ako aj pre zvýšenie úlohy Užhorodu ako cezhraničného dopravného uzla. V rámci priprav spustenia prevádzky vlakov na novej trati Čop — Užhorod s rozchodom 1 435 mm boli medzi ukrajinskou a slovenskou

stranou dohodnuté interné postupy na schválenie spoločnej technológie a testovacích jazd. Rozsiahla diskusia bola venovaná problematike možnosti skrátenia časov pre hraničné odbavenie osobných vlakov v stanici Čierna nad Tisou. Zástupcovia UZ poukázali na to, že Čierna nad Tisou je dnes miestom s najdlhším časom kontroly spomedzi všetkých železničných kontrolných bodov na hranici Ukrajiny s krajinami EÚ. Bolo preto dohodnuté, že k uvedenej problematike sa v stanici Čierna nad Tisou zorganizuje stretnutie medzi príslušnými ministerstvami SR a Ukrajiny za účasti zástupcov UZ, ŽSR a ZSSK, aby sa posúdili možnosti riešenia tejto problematiky. V oblasti nákladnej dominovali otázky objemov prepravovaných tovarov, obrátov rušňov, pobytu vozňov a prepravných podmienok vyplývajúcich z Dohovoru o procedúre spoločného tranzitu T1, ako aj Dohovorov SMGS a CIM. V oblasti infraštruktúry boli riešené prevádzkovo-technologické postupy pre jednotlivé hraničné priechody a následne aj úprava zmluvných vzťahov na bilaterálnej báze. S cieľom zlepšovania podmienok zostavy vlakov v ŽST Čierna nad Tisou a pre riešenia problematiky hromadenia prázdnych vozňov ŽSR prijali požiadavku UZ zabezpečiť posúdenie technických a investičných možností predĺžiť jednu alebo dve koľaje na užitočnú dĺžku 980 metrov.

Napriek náročným a špecifickým výzvam, ktorým v poslednom období železnice obidvoch krajín čelia, našli zástupcovia jednotlivých spoločností konsenzus v spoločnom riešení a pokračovaní spolupráce na vysokej úrovni aj v nasledujúcich rokoch.

ŠPORTOVÉ STRETNUTIE ZAMESTNANCOV ŽST

Dňa 13. mája 2025 sa uskutočnilo športové podujatie, na ktorom sa stretli zamestnanci staníc Vrútky–osobky, Vrútky–nákladné a Martin. Spoločná aktivita — kolky potvrdila, že stretnutia mimo pracovného prostredia podporujú tímového ducha a vzájomné vzťahy. Kolegovia ďakujú za výbornú organizáciu a vytvorenie príjemnej atmosféry a tešia sa na ďalšie podobné podujatia.

NEZVYČAJNÝ NÁLEZ

Počas rekonštrukcie trate H. Beňadik — N. Baňa objavili stavbári historickú Hronskú dedičnú štôľňu Graner — Neufang. Táto nezaznamenaná banská stavba sa nachádzala priamo pod telesom trate a bola poškodená pri výkopových prácach. Namiesto jej zbúrania projektanti navrhli technické riešenie s použitím železobetónovej ochrany a mikropilót. Práce na tejto trati pokračujú podľa plánu, doprava by mala byť obnovená v lete.

RENDE

IZ 2025

RENDEZ oslávil štvrtstoročnicu vo veľkom štýle

Už 25. ročník celoslovenského zrazu historických železničných vozidiel sa uskutočnil 14. – 15. júna a ani tentoraz neostal bez obrovského záujmu verejnosti. Do areálu rušňového depa zavítalo počas víkendu približne 6-tisíc priaznivcov železničnej nostalgie.

Autor: Lucia Lizáková, Snímky: Beáta Balga, Denis Dymo

BRATISLAVA — Tradičné podujatie v Železničnom múzeu SR, ktoré sa konalo v areáli starého rušňového depa v Bratislave, sa aj tento rok tešilo priaznivému počasiu, ktoré ešte viac zvýraznil bohatý program, ktorý bol pripravený pre všetkých fanúšikov železničnej nostalgie.

Okrem tradičných atrakcií nechýbal ani informačný stánek Železníc Slovenskej republiky (ŽSR), kde prebiehali nábor nových zamestnancov a prezentácia možností duálneho vzdelávania. Novinkou bol stánek s reklamnými predmetmi, v ktorom si návštevníci mohli zakúpiť pamätné produkty s logom ŽSR.

Areál počas víkendu ožil atmosférou radosti, nadšenia a detského smiechu. Usmiati návštevníci dotvárali výnimočnú náladu celého podujatia, ktorého neodmysliteľnou súčasťou bolo aj obľúbené defilé historických železničných vozidiel na točni. Nechýbali koncerty, pestré občerstvenie, atrakcie pre deti i dospelých a mimoriadne jazdy parných rušňov.

Tohtoročnou novinkou bola súťaž zručností posádok parných rušňov. Účastníci si zmerali sily v netradičných disciplínach. Počas jazdy museli posádky napríklad prepichnúť balón, hodiť kruh na tyč, odviezť plechovku na spojnicu kolies či trafiť guľou do prípraveného terča. Najzručnejšiu posádku vyhlásili hovorkyňa ŽSR Petra Lániková spolu s riaditeľom Železničného múzea SR Michalom Tunegom a stala sa ňou posádka parného rušňa Šľachtičná.

Veľké poďakovanie patrí všetkým návštevníkom za ich priazeň, ako aj zamestnancom múzea, železničným spolkom, dobrovoľníkom a všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii tohto výnimočného podujatia.

Tešíme sa na stretnutie opäť o rok!

Spýtali sme sa vás...

Som tu prvýkrát, lebo nám to s manželom odporučil kamarát. Najviac sa mi páčili historické vlaky a atmosféra. Som ohromená, je to tu super.

— návštevníčka z Popradu

V rámci takejto akcie sme tu s deťmi už tretíkrát. Sám som vlakmi a vecami okolo železníc fascinovaný. Je to obrovský kolos a mne to stále pripomína detstvo. Je to také romantizujúce, takže mám rád tú atmosféru.

— návštevník z Bratislavy (Staré Mesto)

Ja som tu štvrtý- alebo piatykrát. Je to každoročne veľmi pekná akcia, ktorej dominujú vlaky a pekné prostredie.

— návštevník zo Záhoria

Ja sem chodím už asi takmer 20 rokov, v podstate už od mojich piatich rokov. Je to tu také priateľské, človek si môže prejsť mašinu k mašine, nič nie je skryté za páskou, za plotom, ľudia sa môžu pozrieť na stroje až dovnútra, vliezť do mašín. Má to tu veľmi peknú a jedinečnú atmosféru.

— návštevníci z Kyjova (Južná Morava)

Som tu prvýkrát, lebo vždy mi to ušlo a dozvedel som sa to až po akcii, ale chýba mi tu modrý Albatros, kvôli ktorému som prišiel (smiech). Ale všetko ma tu fascinuje. Je to tu naozaj veľmi pekné.

— návštevník z Banskej Štiavnice

Teraz sme mali menšiu pauzu, ale už sme tu nejaký piaty- alebo šiestykrát. Aktuálne už chodíme kvôli deťom, ale predtým sme sem zvykli chodiť s partiou. Je to pekná nostalgická akcia.

— návštevníčka z Hviezdoslavova

Prišiel som z Trnavy 475-kou, zdržal som sa tu vo fantastickej atmosfére a naspäť pôjdem retro vlakom. Akciu určite odporúčam, ja som tu už nejaký šiestykrát. Treba chodiť každý rok, lebo je to čím ďalej tým lepšie, krajšie a kvalitnejšie. Je to tu dokonalé, atmosféra, technická stránka podujatia aj udržiavané a zrekonštruované mašiny.

— návštevník z Trnavy

Som tu prvýkrát a páčia sa mi tie staré parné lokomotívy.

— návštevník z Ukrajiny

Na údržbu rušňov sa použilo

100 litrov oleja.

5

Na po

Pozvali sme

6 influence

ktorí majú k vlakom blízko.

Vypravili sme niečo okolo

50 vlakov.

(mimoriadnych aj kyvadlových)

Na ak

~200 dob

Počas víkendu mohli návštevníci vidieť v múzeu

30+ rušňov.

Na večernom fotografovaní sa zúčastnilo okolo

50 fotografov,

čo je na taký pomerne malý areál dosť veľa.

okyn generálneho riaditeľa odštartovalo Rendez pískaním.

15 rušňov.

Najhlasnejší zvuk píšťaly mal

424.427

Vitěz.

(Maďarský rušeň)

erov,

Naša Žofka, rušeň 310.433, tento rok oslavuje

129 rokov.

(najstarší rušeň na podujatí)

Prípravy na Rendez trvali

4 týždne,

pozostávajúce z dňa aj noci.

Pre parné rušne
sme mali pripravených

**100
ton
uhlia.**

cii sa podieľalo

provoľníkov.

Na akcii bolo potrebných

60 rušňovodičov.

Spúšťanie jednoducho a bezpečne

Na osvetľovanie železničných priestranstiev sa od nepamäti používajú osvetľovacie stožiare, na ktorých boli umiestnené svietidlá rôznych typov a druhov. Postupným vývojom svetelných zdrojov s narastajúcim svetelným výkonom sa začali presadzovať aj osvetľovacie veže, ktorých hlavným cieľom bolo zníženie počtu stožiarov v priestoroch ŽST, a tým aj zefektívnenie osvetlenia koľajiska.

Autor: Ján Rohlíček, Snímky: Martin Slašťan

BRATISLAVA — Takéto osvetlenie sa vníma ako centralizované osvetlenie (vežové), kde svetlomety sú umiestnené na vysokých stožiaroch (osvetľovacích vežiach). Osvetľovacie veže sa zväčša používajú vo výškach 20 a 25 m. Ich najväčšou nevýhodou pri údržbe a oprave svetlometov je potreba zamestnancov, ktorí majú oprávnenie na práce vo výškach, keďže tieto sa vykonávajú priamo v koši na vrchole veže, kam je potrebné vystúpiť. Existujú aj sklápacie veže, avšak tieto vyžadujú veľký priestor na sklopenie, čo

nie je v podmienkach železničných priestranstiev úplne možné. Cieľom však zostáva čo najviac znížiť počet osvetľovacích stožiarov, ktoré si aj samy osebe vyžadujú údržbu a starostlivosť, a tým aj znížiť potrebu výškových prác.

Ako optimálne riešenie sa javí kombinácia vežového osvetlenia a využitia svietidiel osadených na podperách trakčného vedenia. O využití stožiarov trakčného vedenia na umiestnenie osvetlenia sa už dávnejšie uvažovalo aj v

podmienkach ŽSR. Avšak takáto realizácia si vyžaduje pre údržbu a opravy použitie výškovej, zväčša koľajovej mechanizácie a výluku trakčného vedenia, čo má za následok nielen obmedzenie železničnej infraštruktúry, ale aj nasadenie zamestnancov trakčného vedenia na zaistenie bezpečného stavu trakčného vedenia. Tento proces je veľmi náročný a hlavne nákladný na čas a zaistenie bezpečnosti. Preto sa hľadalo optimálne riešenie, ktoré by mohlo pomôcť znížiť počet stožiarov pod podmienkou čo najmenšieho ovplyvňovania železničnej infraštruktúry.

Takýmto riešením sa javí inteligentný servisný systém — výťah s otočným ramenom, ktorý je možné nainštalovať aj na trakčné podpory trakčného vedenia. Tento systém umožňuje bezpečnú údržbu osvetlenia v exponovaných polohách. Motoricky poháňané otočné rameno vynesie výťah z nebezpečnej zóny a potom spustí osvetlenie do pracovnej výšky štandardne do 20 m, individuálne aj viac.

V súčasnosti sa tento systém prevádzkovo overuje v ŽST Banská Bystrica. Predmetom overovania je vyššie popísaný inteligentný servisný systém Luxlift TURN od spoločnosti LUXLIFT spolu so svietidlom LED Rail. Jeho hlavnou výhodou je odstránenie rizikovej práce vo výškach a v blízkosti trakčného vedenia pri údržbe a opravách svietidiel bez potreby výluku trakčného vedenia.

Uvedený systém však nie je určený len na využitie vo vonkajších železničných priestranstvách. Je možné ho využiť aj vo vnútorných železničných priestoroch na

spúšťanie svietidiel, reklamných predmetov, výzdoby a pod.

Po ukončení prevádzkového overovania bude možné využiť vlastnosti inteligentného servisného systému Luxlift TURN na efektívnejšie využívanie stožiarového potenciálu osvetlenia vonkajších železničných priestranstiev. Medzi prínosy môže-

me zaradiť zvýšenie bezpečnosti pri práci spojené s odbúraním výškových prác, minimalizáciu nákladov na mechanizáciu vrátane obsluhy mechanizácie a obmedzenie potreby koľajovej a napäťovej výluku. Nezanedbateľné je aj zníženie časovej náročnosti na organizáciu a realizáciu údržbových prác vďaka jednoduchej manipulácii so svietidlom.

Vývoj systému LUXLIFT sa začal na požiadavku ÖBB Infra s cieľom zefektívnenia údržby. Produkty sú priebežne nasadzované v Rakúsku a Nemecku. Nielen v oblasti infraštruktúry, ale aj na iných exponovaných miestach, ako sú napríklad vodné diela a priehrady a pod.

Ked' T 457.0 vstúpil na scénu

Rok 1985 priniesol do prevádzky československých železníc nenápadný, ale technicky zaujímavý prírastok – dieselelektrický rušeň radu T 457.0. Hoci vznikol už v roku 1979 v podniku ČKD Praha, prvé kusy overovacej série sa na tratiach začali objavovať až po niekoľkých rokoch skúšok a doladovania. Vďaka dochovaným archívnym materiálom sa dnes môžeme pozrieť na začiatky tohto rušňa podrobnejšie.

**AUTOR: Denis Dymo, Daša Krčová,
SNÍMKY: Archív ŽSR**

Motorový rušeň T 457.0011 + krytý nákl. vozeň v žst. Nymburk město. Pohľad predobočným. Perónne hrany, vpravo vzadu obytná dom. Trolej. Anon., cca 1988. 147 x 103

BRATISLAVA — ČKD vyrobilo v roku 1979 tri prototypy rušňov T 457.0. Rušeň T 457.0001 bol zapožičaný do rušňového depa (RD) Praha-Vršovice, kde slúžil na posun v zriaďovacej stanici. Rušeň T 457.0002 prešiel skúškami na známom skúšobnom okruhu VÚŽ v Cerheniciach. Práve skúšky T 457.0001 na trati Praha-Vršovice — Vrané nad Vltavou — Dobříš (52 km) priniesli cenné poznatky. Od 12. do 14. novembra 1979 panovalo meniace sa počasie vrátane námrazy na koľajniciach, čo zabezpečilo ideálne podmienky na test trakcie.

Rušeň preukázal svoju silu na 20 % stúpaní, kde utiahol 450-tonovú súpravu bez nutnosti použitia záložného rušňa T 478.1, hoci ten bol v závese pripravený na postrk. V rámci testov bola neskôr za rušeň zapojená aj 590-tonová záťaž, ktorú T 457.0001 dokázal vyslobodiť s ťažnou silou až 150 kN. Vynikajúco sa pri tom osvedčila regulácia budenia trakčného alternátora, ktorá účinne bránila preklzu náprav.

Srdcom rušňa bol naftový motor K 6 S 230 DR s výkonom 600 kW, využívajúci nízkotlakové preplňovanie. Výkon bol cez trakčný alternátor TA 603 a usmerňovač dodávaný štyrom trakčným motorom TE 005, uloženým v podvozkoch Bo' Bo'. Maximálna rýchlosť rušňa bola 80 km/h a hmotnosť dosahovala 68,5 t.

Rušne boli z výroby oranžové so sivými podvozkami a konštrukčne nadväzovali na koncept s vežovým stanovištom rušňovodiča, známym napríklad z radov T 444.0 alebo T 466.0.

Prvé rušne v prevádzke

Na základe výsledkov skúšok vznikla overovacia séria, ktorej rušne sa v

roku 1985 postupne objavovali v RD Nymburk a RD Olomouc. V tom čase už niesli tmavočervený náter s tmavosivými podvozkami a so žltým výstražným pruhom na čelách. Rušeň T 457.0011 dostal nový výraznejší vzhľad, a to výstražný pruh vysoký 60 cm, vedený po celom obvode skrine.

Niektoré rušne, ako napríklad T 457.0005 z Olomouca, sa vrátili do ČKD pre problémy s motorom, no ostatné kusy preukázali dobrú spoľahlivosť. V tom čase sme rušne tohto radu mohli stretnúť najmä:

- pri posune v stanici Lysá nad Labem (T 457.0008 a 0009),
- na manipulačných vlakoch Lysá nad Labem — Michalovce,
- pri posune v Nymburku (T 457.0012),
- na trati Nymburk — Poděbrady (T 457.0011).

V roku 1985 sa ešte len rozhodovalo, či sa výroba T 457.0 rozbehne naplno. V prípade, že sa nové rušne v prevádzke osvedčia, mali postupne nahradiť staršie typy ako T 444.0, T 444.1, T 458.1 či T 453.0.

Z dnešného pohľadu išlo o snahu modernizovať flotilu posunovacích rušňov a priniesť do každodennej prevádzky výkonnejšie, hospodárnejšie a spoľahlivejšie stroje. A aj keď sa rušeň T 457.0 nikdy nedočkal masovej výroby ako jeho predchodcovia, jeho príbeh patrí medzi zaujímavé kapitoly histórie slovensko-českej železničnej techniky.

Halič vdýchla nový život starej železnici

Na trase niekdajšej miestnej železnice Lučenec — Halič sa podarilo obnoviť chátrajúce miesto, ktoré dnes slúži nielen ako pripomienka železničnej histórie, ale aj ako príjemná zastávka pre cyklistov a návštevníkov regiónu. Strážny domček v Haliči, ktorý bol kedysi súčasťou infraštruktúry miestnej železničnej trate, dnes ožíva ako malé železničné múzeum.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKY: archív obce Halič

HALIČ — Železničná trať Lučenec — Halič bola uvedená do prevádzky 18. decembra 1906. Slúžila na prepravu osôb a tovaru, najmä pre potreby haličskej textilnej továrne a lesného hospodárstva. Prevádzkovaná bola najprv Uhorskými štátnymi železnicami (MÁV), neskôr Československými štátnymi dráhami a jej dĺžka bola približne 9 500 metrov. Trať mala štyri zastávky vrátane dnes už zaniknutej stanice Lučenec — Tržište. Železničná prevádzka bola ukončená 1. júna 1967, keď sa pre rozmach cestnej dopravy a zánik kľúčových priemyselných prevádzok stala trať nerentabilnou.

Dnes vedie po trase tejto zrušenej trate cyklochodník, ktorý spája Lučenec s Haličou a je veľmi obľúbený medzi obyvateľmi i turistami. Práve pri tomto cyklochodníku sa nachádza zrekonštruovaný strážny domček, ktorý sa stal srdcom nového železničného projektu v obci.

Za iniciatívou záchranu a obnovy domčeka stojí starosta obce Halič spolu s miestnymi nadšencami železničnej histórie. Myšlienka sa zrodila koncom roka 2018, keď obec vlastnila pozemky v okolí bývalej trate a podarilo sa jej domček odkúpiť. Po vyčistení okolia a

jeho úpravách nasledovala samotná rekonštrukcia. Financie poskytli obec, Oblastná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie a Rozvojová agentúra BBSK. Na prácach sa podieľali domáci remeselníci, občinní zamestnanci, aktivační pracovníci aj dobrovoľníci. Strážny domček bol slávnostne sprístupnený verejnosti 3. júna 2020, ešte počas pandémie, za účasti župana BBSK Jána Luntera.

„Strážny domček aj so svojim okolím púta pohľady všetkých, ktorí okolo neho prechádzajú. Pred realizáciou jeho obnovy mnohí o jeho existencii ani netušili. Toto miesto bolo krásnym dôkazom toho, ako čas dokáže do bodky naplniť príslovie ‚zide z očí, zide z mysle‘. V prípade tohto miesta na to stačilo 50 rokov,“ hovorí starosta obce Halič Alexander Udvardy.

Priestorovo skromný interiér ukrýva množstvo autentických železničných predmetov, ako sú uniformy, návestidlá, koľajnice, kompostéry, telefóny, tabuľky z rušňov a ďalšie technické vybavenie. Vzácne exponáty poskytli súkromní zberatelia. Železničné múzeum SR dodalo aj kópie záznamov z pamätnej knihy haličskej stanice. V minulosti tu bol umiestnený i realistický model stanice z 30. rokov 20. storočia. Z dôvodu ochrany a vhodnejších podmienok bol presťahovaný do obecného múzea. Od roku 2023 domček obohatila aj záhradná železnica v mierke G, ktorú plánujú ďalej rozvíjať.

Obec Halič má s týmto projektom ďalšie ambiciózne plány. Od ŽSR odkúpila aj výpravnú budovu, ktorá čaká na rekonštrukciu. Cieľom je vytvoriť komplexný železničný skanzen s rozšírenou expozíciou, so zázemím pre návštevníkov, s možnosťou občerstvenia a novými atrakciami. V areáli už pribudli koľajové polia a pripravuje sa

inštalácia železničných vozňov, možno aj historickej parnej lokomotívy. „Pokiaľ sa podarí zrealizovať aj vyššie spomenuté projekty a zámery, toto miesto má určite potenciál prilákať ešte vyšší počet návštevníkov,“ dopĺňa Udvardy.

Priestor pri domčeku dnes slúži ako odpočinkové miesto na cyklotrase, zastavujú sa tu turisti, školské výlety a organizujú sa tu kultúrne či športové podujatia. Obnova strážneho domčeka tak priniesla nielen zachovanie historickej pamiatky, ale aj oživenie verejného priestoru a podporu cestovného ruchu v regióne.

Uvolnená skala obmedzila dopravu na Orave

V stredu 21. mája 2025 došlo k mimoriadnej udalosti na železničnej trati v úseku Podbiel — Dlhá nad Oravou, kde bola v kilometri 36,360 nahlásená uvolnená skala vo svahu v blízkosti trate. K uvoľneniu došlo počas stavebných prác, ktoré na ceste v blízkosti železnice vykonávala miestna firma.

Autor: Lucia Lizáková, snímka: OR ZA

DLHÁ NAD ORAVOU — Z dôvodu ohrozenia bezpečnosti bola vlaková doprava v uvedenom úseku od 21. mája 7.50 hod. okamžite prerušená a zaviedla sa náhradná autobusová doprava. Ešte v ten deň približne o 16.00 hod. došlo k samovoľnému zosuvu, preto ŽSR okamžite zintenzívnili obhliadky a sanačné práce. Prvotné úvahy o zásahu pomocou pyrotechniky boli po zosuve zamietnuté a rozhodlo sa o použití ťažkej mechanizácie.

Predbežné zistenia naznačili, že v postihnutom úseku dochádza k pohybu celého svahu. V nasledujúcich dňoch tak ŽSR pristúpili k jeho stabilizácii a komplexnej sanácii, aby bola infraštruktúra opäť bezpečná na spustenie železničnej dopravy.

Po viac ako týždni intenzívnych prác bola prevádzka vlakov na trati Kralovany — Trstená obnovená, a to konkrétne vo štvrtok 29. mája 2025 o 11.45 hod. ŽSR zdôrazňujú, že všetky zásahy sa realizovali v súlade s bezpečnostnými štandardmi a v úzkej spolupráci s odborníkmi. Prioritou počas celej výluky bola ochrana verejnosti a pracovníkov nasadených na mieste.

Rýchle obnovenie železničnej prevádzky po páde časti mosta na trati Kúty — Brodské

V sobotu 31. mája 2025 okolo 14.15 hod. došlo k pádu časti zábradlia cestného mosta ponad železničnú trať v úseku Kúty — Brodské na vylúčenú koľaj. Incident spôsobil čiastočné poškodenie trakčného vedenia, no vďaka plánovanej výluke až do 3. júna 2025 neovplyvnil železničnú dopravu.

Autor: Lucia Lizáková, snímka: O220

BRODSKÉ — Na mieste zasiahli odborníci, ktorí situáciu okamžite technicky posúdili. Na bezpečné pokračovanie rekonštrukcie mosta bolo nevyhnutné demontovať mostnú rímsu na ľavej strane. Vďaka promptnej reakcii kolegov a dôslednej kontrole sa podarilo obnoviť železničnú prevádzku už 3. júna o 18.45 hod.

Rozhodnutie o rýchlom zásahu a úprave prác bolo prijaté s cieľom minimalizovať riziká a zabezpečiť plynulé pokračovanie výstavby, ako aj bezpečnosť všetkých zúčastnených.

Všímavosť môže zachrániť život

VŠÍ MÁ VO SŤ

Železnice Slovenskej republiky sa zapojili do kampane UNICEF Slovensko s názvom Všímavosť, ktorej cieľom je pomôcť ľuďom rozpoznať signály duševného nepohodlia u seba aj u iných a vedieť na ne citlivo zareagovať.

AUTOR: Denis Dymo

BRATISLAVA — Bezpečnosť je základným pilierom práce Železníc Slovenskej republiky. Denne naši zamestnanci robia všetko pre to, aby bola železničná infraštruktúra spoľahlivá a bezpečná pre cestujúcich aj ostatných zamestnancov. Napriek tomu sa železnica ako otvorený verejný priestor často stáva miestom smutných a nenávratných životných rozhodnutí. Tieto tragédie zanechávajú stopy nielen v rodinách obetí, ale aj medzi rušňovodičmi a zamestnancami, ktorí sa ocitnú v úlohe nechcených svedkov. Preto sme sa rozhodli podporiť iniciatívu UNICEF Slovensko s názvom Všímavosť, ktorá kladie dôraz na duševné zdravie a schopnosť všimnúť si varovné signály v našom okolí.

Kampaň Všímavosť ponúka jednoduché techniky, ako byť viac prítomný a všímavý. Od rýchlych zastavení v každodennom zhone až po rozhovory, v ktorých sa učíme skutočne načúvať. UNICEF pripravil aj súbor nástrojov a odporúčaní (tzv. toolkit), dostupný online, s odporúčaniami, ako včas rozpoznať varovné signály a ponúknuť podporu. Nájdete ho na webovej stránke akodobrezesi.sk

Ak si všimnete osobu, ktorá sa správa roztržito, pohybuje sa na zakázaných miestach trate alebo neprimerane reaguje na okolie, neváhajte kontaktovať políciu či krízové linky, napríklad Ligu za duševné zdravie, ktorá prevádzkuje Linku dôvery Nezábudka na čísle **0800 800 566**, alebo OZ IPčko, ktoré prevádzkuje Krízovú linku pomoci na čísle **0800 500 333**.

Najväčšiu bolesť pri stratách znášajú rodiny. Často si roky vyčítajú, že si nič nevšimli, že nezakročili. Práve preto má kampaň Všímavosť zmysel. Ukazuje nám, že aj obyčajná všímavosť, pozornosť venovaná druhému, má moc meniť životy. A niekedy ich aj zachrániť.

Toto je 5 signálov, ktoré je dobré vedieť rozpoznať a vďaka nim ponúknuť podporu:

- Keď sa niekto doteraz živoľalný a výrečný čoraz viac uťahuje do seba.
- Keď je niekto pravidelne náladový a podráždený.
- Keď sa niekto zrazu hrbí, stále sa ošiva alebo drží telo v napätí.
- Keď sa prestane objavovať na akciách a robiť veci, ktoré predtým miloval/a.
- Keď má výkyvy v spánku, chuti do jedla alebo v školskom výkone.

A čo s tým môžete urobiť?

„Hej, všimol/všimla som si, že v poslednom čase je niečo inak. Si ok?“ sú slová, ktoré dokážu otvoriť dvere hlbšiemu rozhovoru.

Ďalší zamestnanec precestoval zahraničie vďaka FIP

V minulom čísle sme v rubrike Zo života železničiaru priniesli rozhovor s Jozefom Keménym, ktorý využil cestovné výhody FIP na výlet k Bodamskému jazeru. Zároveň sme vyzvali našich kolegov, aby sa podelili o svoje zážitky z ciest, ktoré absolvovali s FIP lístkami. Teší nás, že vám prinášame ďalší inšpiratívny príbeh železničiaru, ktorý sa so svojou manželkou vydal vlakom až k Baltskému moru.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKA: archív J. Mitošinka

POĽSKO — Náš čitateľ Július Mitošinka, zamestnanec Odboru infraštruktúry GR ŽSR, sa rozhodol spojiť letnú dovolenku s vlakovým dobrodružstvom. Cieľom bol sever Poľska, presnejšie Trojmestie, ktoré tvoria Gdansk, Sopot a Gdyňa. A ako inak, cestu absolvoval s využitím cestovných výhod FIP.

Výlet sa začal v skorých ranných hodinách na bratislavskej stanici. Po prestupe v Břeclavi sa diaľkovým vlakom presunuli až do Varšavy, kde strávili tri dni objavovaním historických pamiatok a modernej atmosféry poľského hlavného mesta. Následne pokračovali smerom na sever do Gdanska, mesta s bohatou históriou, očarujúcimi uličkami, impozantnou bazilikou či známym Múzeom druhej svetovej vojny.

Navštívili aj ikonické miesta ako Mariacka ulica, nábregie rieky Motława, ako aj Westerplatte, dejisko prvých

výstrelov druhej svetovej vojny, kam sa vydali loďou priamo z prístavu. Nevynechali ani kúpeľný Sopot s dreveným mólom a piesočnatou plážou či prístavnú Gdyňu s uvoľnenejšou atmosférou. Medzi mestami Trojmestia sa pohodlne presúvali vlakmi regionálnej železničnej siete, samozrejme, opäť s využitím FIP výhod.

Po týždni plnom zážitkov sa vydali na spätnú cestu, opäť po rovnakej trase. Aj keď presuny trvali viac hodín, pohodlie vo vlaku a výhľady za oknom prispeli k tomu, že aj samotné cestovanie sa stalo príjemnou súčasťou dovolenky.

Tento príbeh je dôkazom, že vďaka cestovným výhodám FIP sa dá zažiť nevšedná dovolenka bez lietania či stresu z dopravy. Dúfame, že naši kolegovia inšpirujú aj ostatných k využívaniu cestovných výhod FIP na cestovanie po Európe.

Príspevky do júlovej rubriky
posielajte na zsemafor@zsr.sk
do 4. júla 2025.

Milí kolegovia, **špeciálny zľavový kód**, vďaka ktorému môžete počas celého júna nakupovať darčeky pre vaše deti na stránke www.kidmania.sk stále platí.

ZSR15

Kód platí na celý sortiment.

Prajeme vám mesiac plný hier, smiechu a detskej radosti s vašimi najmenšími!

Cesta vlakom je ako život. Občas sa dostaneme do slepých uličiek, ...(tajnička krížovky).				Pomôcky: lavra, mlž, nard	na oné miesto	kopnutie	okresný výbor (skr.)	privilegium		meno Arnoldy	meno Teodora	European Union (skr.)	3. časť tajničky	zatajujú		
				okovaný sud					pisomné potvrdenie							
				2. časť tajničky					reumatiz- mus meno Eriky							
				a podobne (skr.) v túto chvíľu			usušená tráva nižší typ							citoslovce obdivu slovenský spisovateľ		
Autor: Miroslav Lisál	klesal na zem	vylievala	rozum plošná miera			hmla, opar v zadnej časti					zábava juho- ázijská rastlina					
piesočnaté pobrežie					prírodná kvapalina lastúrnik, po česky					český zápor lejavica (expr.)		meno Remusa	koniec modlitby			
nápev (hud.)				peňažná odmena 1006 rím. číslicami					pravosláv- ny kláštor ples (hovor.)							
ruský súhlas			ťažké kladivo znižený tón E					odoberám nikel (zn.)								
1. časť tajničky																
Moravania					odpila menšie množstvo						ronenie (bás.)					

Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) **adresu a správnú odpoveď** krížovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.
Krížovka z minulého čísla: „...naprieč časom a priestorom.“ Výhercovia: Slavomír K., Zuzana D., Ján H.

Súťaž o najkrajšie upravené okolie stanice

Záleží vám na tom, ako vyzerá vaša stanica? Upravili ste svojpomocne okolie, zasadili kvety, natreli lavičku alebo ste hrdí na váš trávnik? Zaslúžite si našu pozornosť a aj odmenu! Odfotíte výsledok a pošlite nám záber na napis@zsr.sk alebo prostredníctvom aplikácie Whatsapp na 0904667803.

Na konci leta osobne generálny riaditeľ Ivan Bednárík vyberie jednu stanicu, ktorá získa špeciálnu odmenu za extra snahu nad rámec povinného. Inšpiráciou sa stala stanica Nová Baňa, kde to vďaka personálu doslova rozkvitlo!

Pridajte sa a ukážme spoločne, že aj okolie železničnej stanice môže byť krásnym estetickým miestom, z ktorého sála človečina.

Pozor na triky vreckových zlodějov!

Po kampani o duševnom zdraví Všímavosť sa Železnice Slovenskej republiky zapájajú aj do ďalšej preventívnej aktivity. Tentoraz ide o preventívnu kampaň Triky vreckových zlodějov, ktorá vychádza z európskej preventívnej kampane STOP PICKPOCKETS!

AUTOR: Denis Dymo, ilustrácia: freepik.com, stop-pickpockets.eu

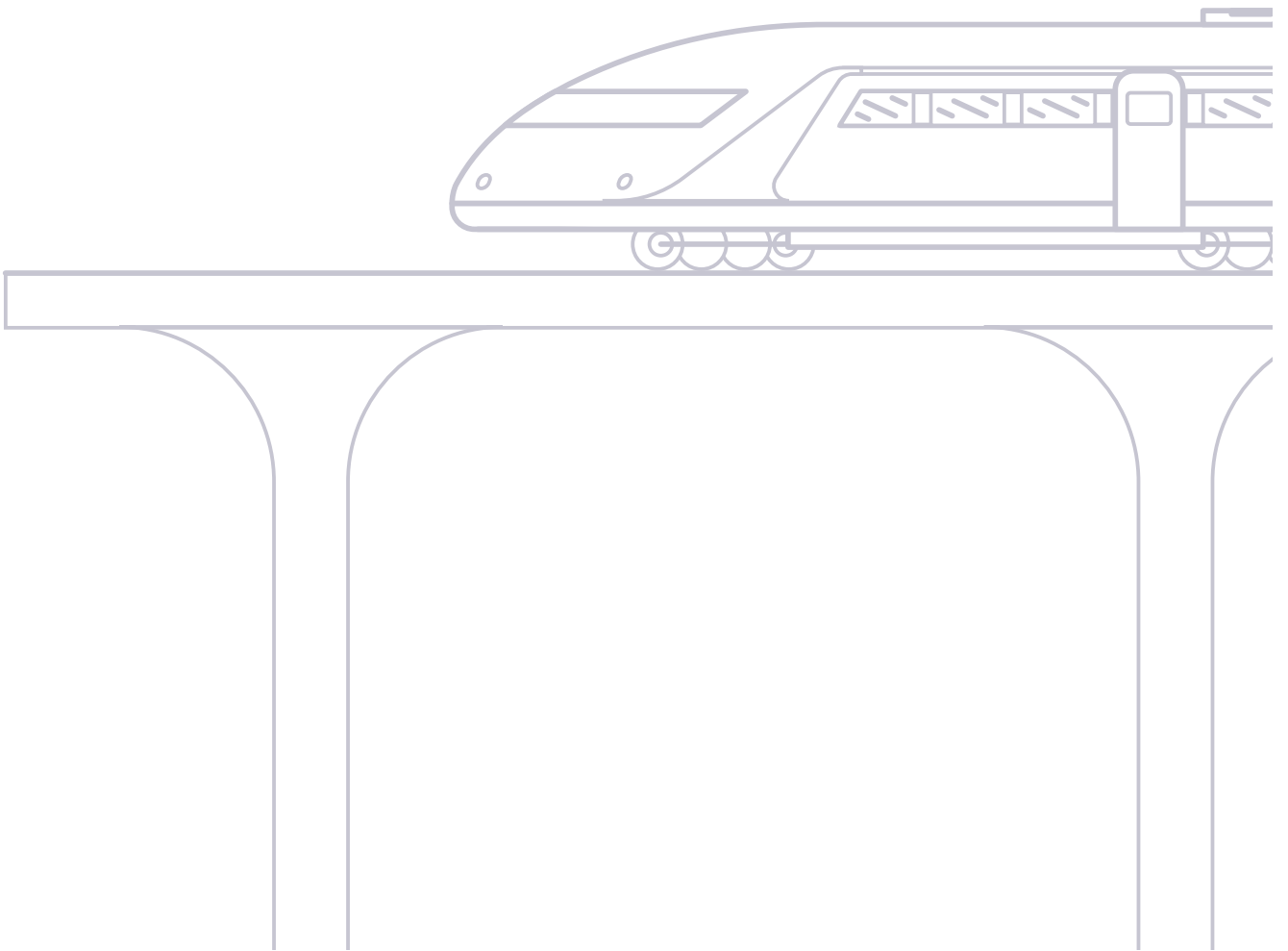
BRATISLAVA — Kampaň Triky vreckových zlodějov je zameraná na zvyšovanie povedomia o vreckových zlodějoch a ich trikoch, ktoré často ohrozujú bezpečnosť a majetok cestujúcich. Kampaň vznikla na európskej úrovni a na Slovensku ju realizuje Policajný zbor v spolupráci so ŽSR, Železničnou spoločnosťou Slovensko a spoločnosťou LeoExpress Slovensko.

Vreckoví zloději sa najčastejšie zameriavajú na miesta s vysokou koncentráciou ľudí, medzi ktoré prirodzene patria aj železničné stanice. Často pracujú v skupinách a využívajú rôzne manipulatívne triky, ktoré odvádzajú pozornosť obete. Cieľom kampane je upozorniť verejnosť na tieto metódy a motivovať ju k väčšej ostražitosťi.

Súčasťou kampane sú aj vizuály so zobrazením týchto „postavičiek“, ktoré môžu byť rozpoznateľné aj pre bežného cestujúceho. Veríme, že aj touto formou prispějeme k zvýšeniu bezpečnosti na železničiach. Bud'eme obozretní, aj malá nepozornosť môže mať veľké následky.

Kto sú títo zloději? Spoznajte ich:

- **Vyklopkávač:** zaklope na okienko dopravného prostriedku, a keď sa obzriete, jeho komplic vás okradne.
- **Blokovač:** zámerne zablokuje priechod, aby vytvoril tlačenicu. Kým sa ľudia sústredia na prekážku, komplici konajú odzadu.
- **Strkač:** úmyselne do vás narazí, zatiaľ čo iný zloděj siaha po vašich veciach.
- **Turista:** žiada o pomoc s mapou, no kým mu pomáhate, stratíte peňaženku.
- **Rozdávač:** objíme vás či podá kvietok. V rozpačitom momente vás okradne.
- **Nešika:** obleje vás nápojom, a kým vás „čistí“, zmizne hotovosť.

Združenie na podporu športu, cestovného ruchu a kultúry „Kolejarz“
vyhlasuje fotografickú súťaž

Železnice prekonávajú hranice – úzkorozchodné železnice v cestovnom ruchu Česka, Poľska a Slovenska

Pravidlá, prihlášky a podrobnosti o súťaži na webových stránkach: www.kolejarz.org
+48 502 280 488 e-mail: zivot@tsp.org.pl

STACJA MUZEUM

FUNDACJA GRUPY
PKP

L. Ł. Teracka
PKP-Jazda

PRZEKAZNIK

ZIVOT

TVP3

MONITOR
POLONIJNY

TURKOL.PL